די מעלה אין דער עצה איז, אַז מען דאַרף ניט וואַרטן אויף התעוררות אהבה וכו׳, און ביז דעמאָלט ליידן יסורים חס ושלום, נאָר באַלד ווי מען שטייט ביי דעם נסיון, ווערט מען פטור פון יסורים. אויך איז די מעלה אין דעם, אַז עס איז גענוג אויך אַ ביסל יסורים, וואָרום אויך מיט אַ ביסל קען מען אים אויס־פּרוּוון, און באַלד ווי מען זעט אַז ער ווערט ניט נתפעל פון דעם, נעמט מען דאָס צו פון אים.

אָבער פונדעסטוועגן, דאַרף מען דאָך דאָ ביישטיין דעם נסיון.

די מעלה פון רשב״י און פנימיות התורה אָבער איז, אַז מען דאַרף ניט וואַרטן אויף לעתיד, ניט אויף התעוררות אהבה וכו׳, און ניט אויף ביישטיין נסיונות, נאָר מצד פנימיות התורה טייטשט מען אויס, באַלד, און מען איז מגלה יעדער ענין, בטוב הנראה והנגלה [21].

ט. דער דאָזיקער ענין איז פאַר־בונדן אויך מיט דעם היינטיקן שבת — דער שבת וואָס נאָך ל״ג בעומר.

אויף שבת שטייט [22], מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת. ערב שבת דאָ — מיינט ניט פרייטיק דווקא, נאָר אַלע טעג פון פאַריקער וואָך, אָנהויבנדיק פון זונטיק אָן, דאַרף מען אָנהויבן גרייטן זיך צו שבת [23].

דערפאַר איז יעדן טאָג פון וואָך, פון זונטיק אָן, זאָגט מען היום יום ראשון בשבת, יום שני בשבת, א. א. וו. וואָס דאָס ציילט מען די טעג צום קומענדיקן שבת [24]. און ווי דער רמב״ן זאָגט אויפן פסוק זכור את יום השבת לקדשו [25], אַז מיט ציילן די טעג צום קומענדיקן שבת, איז מען מקיים די מצוה פון זכור את יום השבת לקדשו.

דערפאַר שטייט אויך [26] אַז די תפ־לות פון אַלע זעקס טעג פון וואָך זיינען עולה בשבת.

דאָס איז ניט קיין סתירה צו דעם וואָס די גמרא זאָגט אַז נאָר די לעצ־טע טעג פון וואָך, פון מיטוואָך אָן, האָבן אַ שייכות צום קומענדיקן שבת, אָבער די ערשטע טעג פון וואָך האָבן אַ שייכות צום פריערדיקן שבת — וואָס דערפאַר קען מען מאַכן הבדלה אויב ער האָט פאַרגעסן וכו׳ און מעביר זיין די סדרה שנים מקרא ואחד תרגום ביז דינסטיק פון דער קומענ־דיקער וואָך [27] — ווייל דאָס זיינען באַ־זונדערע ענינים, און ווי עס ווערט אין אַ צווייטן אָרט דערקלערט אַז עס זיינען דאָ המשכות השבת וואָס זיינען נאָר ביז דריי טעג (פאַר שבת און נאָך שבת) [28]. אָבער וואָס עס דאַרף עולה און נכלל ווערן אין שבת, זיינען אַלע ששת ימי החול פאַר שבת, אַ הכנה און זיינען עולה אין דעם שבת וואָס קומט נאָך זיי.

לויט דעם איז היינטיקן שבת די עלי׳ און התכללות פון ל״ג בעומר

---

21) בדוגמת רשב״יס ברענגען רעגן גלייך דורך זאָגן תורה, אָן תעניות, תפלות וכו׳ (זהר חלק ג נט, ב).

22) עבודה זרה ג, א.

23) זע ביצה טז, א. שולחן ערוך אדמו״ר הזקן סימן רמב ס״י.

24) זע אויך שולחן ערוך אבן העזר סימן קכו, ס״ג.

25) שמות כ, ח.

26) זע תורה אור י, א.

27) פסחים קו, א. שולחן ערוך אדמו״ר הזקן סימן רפה, ס״ה. שם סימן רצט ס״ח.

28) שבת מיני׳ מתברכין כולי יומי — הוא כל השבוע שלאחר זה כמובן. ואכ״מ.

— דער יום ההילולא און יום השמחה פון רשב״י.

י. וועגן דעם ענין פון הסתלקות שטייט[29]) אז אין דעם טאג פון דער הסתלקות ווערט נכלל זיך גאנצע עבודה און הארעוואניע וואס ער האט געהארעוועט דעם גאנצן לעבן. ווא־רום בשעת הסתלקות איז דאך דער גמר עבודת הנשמה וואס זי האט געדארפט אויפטאן מיט דעם גוף.

— ד. ה. אז אפילו אויב זי דארף אראפקומען נאכאמאל אין גלגול, איז דאך דאס אבער דער גמר העבודה וואס זי האט געדארפט אויפטאן מיט דעם גוף —

און מצד דעם איז דא א מעלה אין דעם טאג פון הסתלקות אויף דער עבודה פון דעם גאנצן לעבן, וויל בעת דער הסתלקות קלייבן זיך צונויף אלע עבודות צוזאמען.

נאך מערער: בשעת עס קלייבן זיך צונויף אלע עבודות צוזאמען, קומט צו אויך אן אור וואס איז העכער פון זיי אלע.

ווי למשל, בשעת עס קלייבן זיך צוזאמען עטלעכע אותיות, וואס יעדער אות האט דאך א באזונדער פירוש און ענין[30]), און ווען מען שטעלט צונויף עטלעכע אותיות, ווערט א ווארט. קומט דאך צו א נייע זאך, דער כוח וואס איז מצרף די אותיות[31]), דער תוכן פון דעם ווארט, דער אור העולה על כולנה.

און ווי ס'איז אויך ווען עס זיינען זיך מצטרף צען אידן אינאיינעם, וואס יעדער פון זיי האט א נפש אלקית, קומט צו א נייער ענין, די השראת השכינה וואס עס איז פאראן אויף עשרה מישראל.

יא. לויט דעם וועט מען אויך פארשטיין דעם ענין פון ל״ג בעומר, דער יום ההסתלקות פון רשב״י, אז ווי גרויס עס איז געווען די מעלה פון עבודת הרשב״י ביים לעבן, וואס ער האט געזאגט[32]): בחד קטירא את־קטרנא בי׳ אחידא בי׳ להיטא, איז נאך גרעסער די מעלה וואס האט זיך אויפגעטאן אין דעם טאג פון זיין הסתלקות, מצד דער מעלה פון סך־הכל און דעם אור העולה על כולנה.

דאס איז אויך וואס שטייט[33]) ביי משה רבינו, חמשים שערי בינה נב־ראו בעולם וכולן ניתנו למשה חסר אחד, נאר בשעת זיין הסתלקות האט ער זוכה געווען אויך צום שער הנו״ן, הר נבו — נו״ן בו.

יב. דערמיט וועט מען פארשטיין וואס עס שטייט אין מדרש[34]) אויפן פסוק[35]) כי לא יראני האדם וחי, שאפילו חיות הקדש אינן רואות, ווײ־לע זיי זיינען תחת הרקיע. אויך זאגט דארט דער מדרש אויף צדיקים — בחייהם אינם רואים אבל במיתתם רואים.

אין פלוג, וויבאלד אז אפילו חיות הקדש, גאר א הויכע מדריגה אין מלאכים, אינן רואות, היינט ווי קומט

29) דרושי ל״ג בעומר בסידור אדמו״ר הזקן, און זע אגרת הקדש סימן כז.
30) תניא חלק ב פרק יא.
31) דארט פרק יב. און זע ד״ה זאת חוקת התורה, תער״ב.
32) זע זהר חלק ג רפח, א. רצב, א.
33) ראש השנה כא, ב.
34) סוף פרשה נשא.
35) שמות לג, כ.

עס אַז צדיקים במיתתם רואים? אויב דאָס איז מצד מעלת הנשמות על המלאכים, האָבן דאָך נשמות געדאַרפט זען אויך בחייהם?

לויט דעם איז אָבער מובן, ווייל בשעת דער הסתלקות איז דאָ די מעלה פון דעם סך־הכל און דעם אור העולה על כולנה, אַ מעלה, צו וועלכער מען קען צוקומען ביי גמר העבודה.

יג. דערמיט וועט מען פאַרשטיין וואָס עס ווערט דערציילט אין כתבי האריז"ל [36]), אַז ר' אברהם הלוי פלעגט זאָגן אַלע טאָג תפלת נחם, ווייל ער האָט זייער שטאַרק געקלאָגט אויפן חורבן בית המקדש און געבענקט צום בנין הבית שיהי' לעתיד. איז ווען ער האָט געזאָגט נחם אויך ל"ג בעומר אין מירון, האָט רשב"י פאַראיבל גע־האַט, און עס האָט אים פאַרשאַדט.

איז דער ענין אין דעם, ווי עס ברענגט זיך [37]) בשם דעם אַלטן רבי'ן נ"ע, אַז עס זיינען פאַראַן נשמות פון יחידי סגולה וואָס פאַר זיי איז ניט געווען דער גאַנצער ענין החור־בן, און איינער פון זיי איז רשב"י.

במילא, בשעת עס איז געקומען ל"ג בעומר, האָבן זיך דעמאָלט צו־נויפגעקליבן אַלע עבודות פון רשב"י מיט דעם אור העולה על כולנה, איז אין אַזאַ טאָג האָט ער — ר' אברהם הלוי — ניט געדאַרפט פילן דעם גאַנצן ענין החורבן; זייענדיק דעם אריז"ל'ס אַ תלמיד, האָט ער דאָך געוואוסט אַז דער ענין ההס־תלקות איז דער גמר העבודה כנ"ל, און האָט אויך געוואוסט דעם ענין און די מעלה פון דעם רשב"י, במילא האָט ער ל"ג בעומר דעם חורבן ניט געדאַרפט פילן.

יד. די דערקלערונג אין דעם איז:

עבודת הרשב"י איז געווען ממשיך זיין פנימיות התורה און סתים דאור־רייתא אין גליא דתורה און דורך דעם אויך אין גליא פון וועלט. עס זיינען געווען כמה תנאים וואָס האָבן זיך עוסק געווען אין פנימיות התורה, דער אויפטו פון רשב"י, אָבער, איז געווען אַז ער האָט עס ממשיך גע־ווען בגילוי אין וועלט.

וויבאַלד ער האָט ממשיך געווען פנימיות התורה אילנא דחייא, בגילוי אין וועלט (אופן ההנהגה דלעתיד), איז דאָך במילא ניט שייך דער גאַנ־צער ענין הגלות.

טו. דערמיט וועט מען אויך פאַר־שטיין וואָס עס שטייט אין מדרש [38]) אַז איינער פון רשב"י'ס תלמידים איז אַוועקגעפאָרן אין אַן אַנדער אָרט און איז געוואָרן אַ גביר. ווען דער תלמיד איז צוריקגעקומען האָבן די אַנדערע תלמידים געקראָגן אַ חלישות הדעת. האָט זיי דער רשב"י אַוועקגעפירט אין אַ בקעה — לויט דער גירסא אין תנחומא [39]) איז עס געווען אין בקעה שע"פ מירון, רשב"י'ס הר נבו — און האָט געזאָגט, בקעה בקעה התמלאי דינרי זהב. בשעת די בקעה איז פול געוואָרן מיט דינרי זהב, האָט ער געזאָגט צו די תל־מידים, אַז יעדער איינער קען דער־

36) פרי עץ חיים שער ספירת העומר פרק ז.

37) פלח הרמון שמות ע' ז.

38) שמות רבה פנ"ב, ג. שוחר טוב פ' צב.

39) פקודי ס"ז (הוצאת בובר).

פון נעמען וויפל ער דאַרף, נאָר זיי זאָלן וויסן, אַז דאָס איז זייער חלק פון לעתיד לבוא. ותשחק ליום אחרון[40]), האָבן די תלמידים ניט גע־נומען.

דערנאָך דערציילט ער אין מדרש נאָך אַ מעשה, אַז ר' שמעון בן חלפתא — ער איז געווען שפּעטער פון רשב"י, ער איז דאָך געווען אַן אמו־רא[41]) — איז געווען אַ גרויסער אָרעמאַן, און האָט ניט געהאַט אויף הוצאות שבת ויום טוב. האָט ער אויף דערויף מתפלל געווען, האָט מען אים געגעבן מלמעלה אַן אבן טוב, האָט ער עס פאַרקויפט און דאָס געלט אויסגעגעבן אויף הוצאות שבת ויום טוב. ווען זיין ווייב האָט עס געזען, האָט זי אים וועגן דעם געפרעגט, און ער האָט איר דערציילט די גאַנצע מעשה. האָט זי געזאָגט אַז זי איז אויף דעם ניט מסכים, ווייל לעתיד וועט זיין שלחנך חסר ושלחן חבירך מלא. איז ר' שמעון בן חלפתא אַוועק אין פעלד און האָט מתפלל געווען, האָט מען עס ביי אים צוגענומען צוריק.

און דער מדרש פירט אויס: רבו־תינו אמרו, אַז דער צווייטער נס איז גרעסער פון דעם ערשטן, ווייל משמיא מיהב יהבי משקל לא שקלי[42]).

דאַרף מען פאַרשטיין, פאַרוואָס האָט מען געזאָגט גדול נס האחרון כו' אויף דער שפּעטערדיקער מעשה פון ר"ש בן חלפתא, און ניט אויף דער פריערדיקער מעשה פון רשב"י, וואָ־רום אויך ביי דער מעשה מיטן רשב"י ווען די תלמידים האָבן געזאָגט אַז זיי ווילן ניט נעמען, האָט מען דאָך זיכער די דינרי זהב מלמעלה צוריק צוגענומען.

— וויבאַלד אַז רשב"י'ס תלמידים האָבן עס ניט גענומען און אין שפּע־טערדיקע דורות האָט מען אויך ניט געפונען אין בקעת מירון קיין דינרי זהב, האָט מען דאָך דאָס מסתמא צוריק צוגענומען —

אויך איז ניט פאַרשטאַנדיק, וואָס אין מדרש פ' נח וואו ער רעכנט אויס די מעלות פון רשב"י, זאָגט ער דאָרטן אַז בימיו לא נראתה הקשת, און ער דערציילט דאָרטן אויך די מעשה וואָס ער האָט געזאָגט בקעה בקעה התמל־אי דינרי זהב. איז אויב דאָס וואָס מען האָט צוגענומען צוריק איז אַ גרע־סערע מעלה, האָט ער דאָך געדאַרפט זאָגן אין מדרש די מעלה פון רש־ב"י, וואָס ער האָט גע'פועל'ט מען זאָל די דינרי זהב צונעמען צוריק?

נאָר לויט ווי מען האָט גערעדט, אַז דער ענין פון רשב"י איז גע־ווען צו ממשיך זיין פנימיות התורה בגלוי אין עולם, אַז אויך איצטער בזמן הגלות זאָל זיין דער סדר ווי בזמן הבית ובביאת המשיח, וועט מען עס פאַרשטיין בפשיטות:

טז. מצד תורה ווערן נמשך אַלע המשכות אויך בגשמיות, ווי עס שטייט[43]), עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכי' מאושר גו', בשמאלה עושר וכבוד[44]), ומכל שכן בימינה כדרשת רז"ל[45]). אויך אין היינטיקער סדרה

40) משלי לא, כה.

41) רש"י (בעין יעקב) מועד קטן ט, ב. וראה מפרשי המשנה סוף עוקצין.

42) זע תענית כה, א.

43) משלי ג, יח.

44) שם ג, טז.

45) שבת סג, א.

שטייט אם בחוקותי תלכו גו׳ ונתתי גשמיכם בעתם גו׳ און ווי די גמרא [46] זאָגט, חטים ככליות, וואָס דאָס איז דער סדר ההנהגה ווי עס איז געווען בזמן הבית און ווי עס וועט זיין לעתיד.

דערפאַר איז רשב״י, וואָס ביי אים איז דער חורבן ניט געווען, האָט ער מיט תורה געקענט ממשיך זיין דינרי זהב בגשמיות. דער אויפטו איז נאָר געווען וואָס ער האָט עס ממשיך געווען ניט נאָר פאַר זיך וכ־יוצא בו, וואָס לגבי זיי איז דער חורבן ניט געווען, נאָר ער האָט גע׳פועל׳ט די המשכה אויך פאַר זיינע תלמידים, וואָס זיי זיינען נאָך געווען אין אַ מדריגה פון גלות.

— די ראי׳ איז פון דעם גופא וואָס זיי האָט אַנגערירט ענינים גש־מיים, וואָס לעתיד וועט דאָך דאָס לגמרי ניט זיין שייך, ווי עס שטייט אין רמב״ם [47]) אַז דאָס וואָס נתאוו לימות המשיח איז עס ניט מצד גשמיות, ווייל דעמאָלט וועט מען זיך מסתפק זיין במועט, ווי עס שטייט אין פסוק [48]), והי׳ ביום ההוא יחי׳ איש עגלת בקר ושתי צאן, —

און פונדעסטוועגן האָט רשב״י גע׳־פועל׳ט די המשכה אויך צו זיי, ווי־באַלד אַז די המשכה איז געקומען מצד גילוי פנימיות התורה, מעין דלע־תיד, איז אַזוי ווי פנימיות התורה האָט ער ממשיך געווען בגלוי אין עולם צו אַלעמען, האָט ער אויך אַזוי ממשיך געווען די המשכות וועל־כע קומען דורך איר.

און דאָס איז דער סיפור בדיוק הלשון — בקעה, אַז אויך אין בקעה, אַ נידעריק אָרט, „בקעה מצא״, האָט ער ממשיך געווען דעם אופן ההנהגה פון לעתיד לבוא.

יז. לויט דעם וועט מען פאַרשטיין וואָס מען דערציילט אויף רשב״י די מעשה וואָס ער האָט ממשיך געווען דינרי זהב און ניט די מעשה וואָס מען האָט עס צוגענומען צוריק, ווייל ניט דאָס איז דער ענין פון רשב״י. דער פלא אין דעם וואָס מען האָט גענומען צוריק איז מצד דעם וואָס משמיא מיהב יהבי משקל לא שקלי, וואָס מען האָט משנה געווען דעם סדר אין הימל, אָבער ניט דאָס איז דער ענין פון רשב״י. זיין ענין איז ממשיך זיין דאָ למטה, דורך פנימיות התורה, דעם אופן ההנהגה פון לעתיד.

און דאָס איז אויך וואָס רשב״י האָט געזאָגט [49]) אַז ער וועט מגין זיין אויף אַלע דורות וואָס פון אים ביז ביאת המשיח, ווייל רשב״י און פנימיות התורה האָבן אַ שייכות צו משיח׳ן [50]), און דאָס איז זיין ענין, כנ״ל.

יח. עס איז דאָך באַוואוסט [51]) אַז יעדן יאָר חזר׳ן זיך איבער די ענינים וואָס זיינען געווען דעם ערשטן מאָל אין יענעם טאָג. אַזוי ווי יעדער ט״ו ניסן איז מאיר יציאת מצרים און

46) תענית כג, א.

47) הלכות תשובה פרק ט הלכה ב. והלכות מלכים פרק יב הלכה ד.

48) ישעי׳ ז, כא.

49) בראשית רבה ר״פ לה.

50) זע זהר חלק ג קכד, ב. ברעיא מהימנא: יפקון בי׳ מן גלותא.

51) זע ספר המאמרים ה׳תש״ד ע׳ יג.

יעדער שבועות — מתן תורה, איז אויך יעדער ל"ג בעומר מאיר דער ענין פון רשב"י און די הנהגה פון לעתיד לבוא,

וואס רשב"י האט עס איבערגעגעבן צו זיינע תלמידים און צו די דורות נאך אים, און האט עס אריינגעגעבן אין פנימיות התורה וואס איז נתגלה געווארן אין הבנה והשגה דורך תורת חסידות חב"ד,

בפרט אין לעצטן דור, דרא דמשיחא, וואס דעמאלט ווערט זיין אזוי ווי דרא דרשב"י [52],

וועלן דורך פנימיות התורה נמשך ווערן אלע המשכות אויך בגשמיות, בטוב הנראה והנגלה.

(משיחת ש"פ בה"ב, תשט"ז)

52) זע זהר חלק ב קמז, א. חלק ג קנט, א.